

PRZEDPŁATA

miesięcznie:
w Radomiu 2 korony
za odn. do domu 25 h.
z przes. poczt. 2.50 h.
Egzem. pojed. 10 hal.

OGŁOSZENIA

za wiersz pitilowy
lub jego miejsce:
1-sza strona 1 kor.
Nekrologi 40 hal.
Reklamy 60 hal.
IV-ta strona 20 h.

GAZETA RADOMSKA

WYCHODZI CODZIENNIE.

REDAKCJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 12 do 2 po południu.

ADMINISTRACJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 9 do 3 po południu.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska Nr. 51.

Komunikat austriacki.

Wiedeń. Urzędowo 9 b. m. Na froncie rosyjskim i bałkańskim bez zmiany. Na froncie włoskim: Miejscamy ożywiony ogień atmatni. Zresztą nie było ważniejszych walk.

Wiedeń. Urzędowo 10 b. m. Na froncie rosyjskim i bałkańskim: Bez zmiany.

Na froncie włoskim: W goryckiem artylerja nieprzyjacielska ostrzeliwała miejscowości poza naszym frontem. Jeden samolot Caproniego zniszczony został ogniem naszych dział w pobliżu Lucinico podczas lądowania. Na reszcie frontu trwały zwykłe walki armatnie. W dolinie Sugany Włosi wznieśli pożar pociskami w Caldonarro. Na Rivę lotnicy nieprzyjacielscy rzucili bomby. Na drodze Tonale udało się przeciwnikowi zająć niektóre przednie rowy na południe od Sperone.

Komunikat niemiecki.

Berlin. Urzędowo 9 b. m. Położenie na wszystkich frontach na ogół niezmiennione.

Podstępny Francuzów.

Berlin. (B. K.) Według doniesień pism tutejszych w czasie walk na wzgórzu termitowem zaszedł następujący wypadek. Załoga francuska pierwszej linii podniosła ręce na znak poddania się. Kiedy Niemcy zbliżyli się do rowu, Francuzi podjęli błyskawicznie porzucone karabiny i poczęli strzelać. Poraz pierwszy zapewne użył nieprzyjaciół takiego podstępnego sposobu. To złamanie lojalności drogo naturalnie kosztowało Francuzów.

Nacisk Angji na Holandję.

Zurych. „Neue Züricher Ztg“ donosi, że w Holandji spodziewają się ultimatum angielskiego, którem Anglja zażąda zamknięcia granicy holenderskiej od strony Niemiec. Ma to nastąpić niezadługo, lecz Holandja z pewnością odmówi temu żądaniu.

Z parlamentu holenderskiego.

Haga. Na życzenie różnych członków pierwszej Izby zwołana ona została na wtorek i wezwie rząd, aby udzielił jej tych samych informacji, jakie dał na tajnym posiedzeniu drugiej Izby.

Niebezpieczne morze.

Londyn. (B. K.) Rząd holenderski zawiadomił rząd angielski, że przejazd przez morze Północne jest tak niebezpieczny, że nie może on podjąć się transportu niezdolnych do broni jeńców angielskich, których wymiana rozpoczęła się.

Ile zyskali Niemcy pod Verdun.

Berlin. „Tagesanzeiger“ donosi, że do 1 kwietnia Niemcy zajęli dwa razy więcej terenu pod Verdun, niż Francuzi w Szampanji. Liczba jeńców wynosi przeszło 38000, liczba zdobytych dział 190.

atak na rosyjską stację lotniczą.

Berlin. Urzędowo 9 b. m. Dnia 8 b. m. cztery hydroplany zaatakowały rosyjską stację lotniczą Papensholm pod Kijelkond na wyspie Oesel. Na stację rzucono 20 bomb. Z czterech nieprzyjacielskich samolotów, które podjęły obronę, dwa zmuszone zostały do wylądowania. Mimo gwałtownego ostrzeliwania samoloty nasze powróciły cało.

Rumunja i czwórporozumienie.

Bukareszt. „Courier de Salonique“ dowiaduje się z Rzymu, że sprzymierzeni przyznali Rumunji prawo wzięcia udziału w przyszłych układach pokojowych.

Zatarg hiszpańsko-angielski

Barcelona. Hiszpański prezydent ministrów postanowił przerwać zeglugę handlową z Anglja na tak długo, jak długo Niemcy utrzymywają będą blokadę portów angielskich. Rządowi angielskiemu nie podoba się to postanowienie i dlatego zapowiada użycie odpowiednich środków. Należy oczekiwać poważnych zakłóceń.

Anglicy bojkotują handel egipski.

Londyn. „London Gazette“ ogłasza nazwy 7-u firm nieprzyjacielskich w Egipcie, z którymi zakazano utrzymywać stosunki handlowe.

Asquith ustępuje.

Rotterdam. Pisma londyńskie donoszą, że Asquith oświadczył, że ustąpi na wypadek zaprowadzenia powszechnego przymusu wojskowego.

Storpedowany.

Londyn. (B. K.) B. Reutersa donosi: Parowiec „Zent“ storpedowany został przez niemiecką łódź podwodną. Zatonęło 50 ludzi z załogi, 9 zostało uratowanych.

Kancelarz niemiecki o Polsce.

Jak już donosiliśmy, b. poseł do Dumy, M. Lempicki, zamieścił w wiedeńskiej „N. Fr. Presse“ artykuł o mowie kanclerza niemieckiego. Interesujący artykuł podajemy poniżej w głównych ustępach.

„Mowa niemieckiego kanclerza Rzeszy jest mową męża stanu i myśliciela, którego wzrok obejmuje daleką przyszłość i który nie kieruje się tylko względami i życzeniami chwili. Mowa wzbudza siłę przekonania, świadomość celów i sprawiedliwości sprawy. Konflikt obecny, którego ofiarą podają miliony egzystencji ludzkich, zdaniem kanclerza jest nie tylko wojna zdobywczą i aneksyjną, lecz także krwawym wysiłkiem celem wynalezienia nowych podstaw międzynarodowych i między państwowych stosunków, aby utworzyć nową Europę, w której zapanałyby zasady sprawiedliwości. Boć konflikt obecny jest nieuniknionem logicznym następstwem trwałego pogwałcenia tych zasad, to jest naturalnych, społecznych i narodowych praw, które dla normalnego rozwoju ludzkości są równie ważne jak prawa przyrody.

Z takiego pojmowania wojny wynikają jasno jej cele. Celem zapewnienia trwałego pokoju w przyszłości potrzeba złamać rosyjskie tendencje zdobywcze i niedopuszczyć, aby Anglja wyłącznie panowała na morzu. Zadaniem państw centralnych jest zapobiedz tym dwóm niebezpieczeństwom.

Jedynym środkiem do poskromienia zachłanności Rosji jest wyzwolenie narodów przez nią ciemiężonych, w pierwszym rzędzie narodu polskiego, posiadającego chwalebny przeszłość polityczną i rozporządzającego wielkimi, do życia państwowego niezbędnymi rezerwami. Sprawa polska musi być przez tę wojnę rozwiązana, ponieważ ciążyła ona nad Europą od chwili zniknięcia państwa polskiego. Jest ona jednym z celów tej wojny i koniecznym warunkiem trwałego pokoju w przyszłości. Brama napadu, jaka roztworzyła się przed Rosją skutkiem podziału Polski, musi być zamknięta, inaczej bowiem nie będzie trwałego pokoju. Zapewnienie kanclerza, że państwa centralne rozwiążą wspólnie sprawę polską, daje Polakom gwarancję, że to rozwiązanie dokona się zgodnie z ich uzasadnionymi żywotnymi interesami. Austro-Węgry i Niemcy wspólnie prowadzą wojnę, wspólnie wyswobodziły ziemię polską od Rosjan, wspólnie też rozwiążą sprawę polską. Wobec ścisłego stosunku obydwóch

Prośby o przypuszczenie do audjencji należy przedstawić Komendantowi obwodu najpóźniej 14 b. m.

— Dnie bożmisy, rozporządzeniem c. i k. Komendy obwodowej przełożone w mieście naszym zostały na poniedziałki i czwartki.

— Wywóz wełny i odpadków wełnianych z Królestwa. Rozporządzeniem Jeneralnej Gubernji wojskowej w Lublinie z 22 marca 1916 № 5006 zabronionym został wywóz odpadków przędzy wełnianej, dalej wywóz szmat wełnianych, półwełnianych, jakoteż włócia zwierzęcego z c. i k. terenu okupowanego w Polsce do prywatnych odbiorców w Monarchji.

Przesyłki wełny mogą być przewożone wyłącznie pod adresem Komisji odbiorczej dla wełny w c. i k. Ministerstwie wojny lub firmy: Francesco Parisi we Wiedniu, Matzleinsdorf na ręce teje Komisji.

Równocześnie tracą ważność wszystkie zezwolenia na wywóz, a transportów powyższych towarów, adresowanych do osób prywatnych, nie będą stacje przyjmować do przewozu.

W mocy zostaje tylko zezwolenie na wywóz czystych szmat lnianych dla Żywieckiej Fabryki papieru w granicach udzielonego jej kontygentu.

Święta Wielkanocne w szkołach. Komisja Szkolna projektuje 2 tygodniową przerwę w zajęciach szkolnych z racji Świąt Wielkanocnych od dnia 16 b. m. do dnia 1 maja.

— Miód kasztelański. W ubiegłą sobotę odbyło się w sali Ligi Kobiet przedstawienie na święcone dla Legionistów „Miód kasztelański“ komedia Korzeniowskiego w 5 aktach. Sztuka grana przez dobrze zgranych amatorów wyszła doskonale, i pozostawiła nadzwyczaj sympatyczne wrażenie po sobie. Wszystkie role były doskonale umiane i odtworzone ze zrozumieniem i zupełnie nie amatorską swobodą. Niestety było niewiele publiczności na sali. Amatorom, którzy poświęcili swą pracę na tak sympatyczny cel, należy się pełne uznanie.

— Echa reorganizacji szkół miejskich. Jak nas informują dzisiaj u c. i k. inspektora szkolnego odbędzie się zebranie nauczycieli szkół miejskich dawnych i nowomianowanych celem złożenia przyrzeczenia przy rozpoczęciu pracy w zreorganizowanym szkolnictwie elementarnym miasta Radomia.

— Kto znalazł? W zeszłą środę o g. 7 rano uczennica szkoły początkowej przy ul. Nowogrodzkiej, Stanisława Kot, zamieszkała przy ul. Wysokiej № 34 zgubiła kołnier batystowy dany jej do haftowania. Niniejszym uprasza się znalazcę o oddanie zguby właścicielowi ew. złożenie w Redakcji.

— Ofiara na rzecz Komisji Szkolnej. Państwo Suchańscy ofiarowali K. S 3.000 książek na bibliotekę dla szkół elementarnych. Dar ten stosownie do życzenia ofiarodawców nosić będzie nazwę „biblioteki imienia Suchańskich“. Komisja Szkolna na bibliotekę tę przeznaczyła do szkoły elementarnej imienia Mickiewicza (Lubelska 30)

— Zmarli w par. Radom. dn. 9 i 10-IV Stanisław Kapturkiewicz l. 11, Aniela Gacka l. 62, Mieczysław Stanik l. 1^{1/3} r., Marjan Grzyb 8 m., Adam Zięba, l. 4, Marjana Michalska l. 2, Aniela Słorzewska l. 80, Eleonora Brzeska, l. 57, Stanisław Sikorski l. 68, Kazimiera Łukasie-

wicz l. 3, Jan Piotrowski 7 m., Henryk Stanisławski l. 2 m 4, Mikołaj Ilin l. 2^{1/2} Karolina Solnicka l. 52, Paulina Wojdacka l. 74, Marjana Boter 3 m, Wacław Panek 5 dni.

— Wykaz chorób zakaźnych według Wydziału zdrowia publicznego za dzień 9 i 10-IV *Tyfus plamisty*: Skaryszewska 19, Wałowa 23, Rwańska 23, Warszawska 12, Lubelska 107, Wysoka 45, Średuia 7, Zamłynie—razem 11 przyp. *Tyfus brzusznny*: Żytoia 5, Wałowa 33, Nowogrodzka 15, Nowy Świat 2—przyp. *Ospa*: Młodzianowska 9—1 przyp. *Skarlatyna*: Lubelska 22—1 przyp.

Ofiary. Zamiast wieńca na trumnę koleżanki ś. p. Marji Zielińskiej uczennice kl. V pensji p. M. Gajl złożony na Szpitalik dziecięcy na ręce p. Z. Węgleńskiej rb. 7.

Z ziemi Radomskiej.

+ O napisy rosyjskie. W mieście Końskich do tej pory znajduje się pomnik z rosyjskim napisem, wystawiony za czasów rosyjskich. Dziwne jest, dlaczego teraz, kiedy rosyjskich rządów już niema pomnik ten nie został usunięty a przynajmniej napis, który się da bardzo łatwo zmasać. Obowiązek obywatelski nakazuje nam usunięcie tego napisu. Pomnik został wystawiony na pamiątkę rzekowego uwłaszczenia chłopów przez rząd rosyjski, chociaż wiadomą rzeczą jest, że pańszczyzna została zniesiona przez rządy polskie. Orzeł rosyjski, który na pomniku był umieszczony, został przez wkraczających ułanów na początku wojny zrzucony. Niech za przykład służy ten czyn, aby w przyszłości i napis rosyjski, ostatnie widome resztki panowania rosyjskiego, usunięte zostały.

+ Nieprzyjemne zachowanie się ludności. Pod tym tytułem donosi ostatni numer „Dziennika rozporządzeń“ c. i k. Komendy obwodowej w Wierzbniku:

„Ponieważ mimo wszystkich dotychczasowych pouczeń i mimo całej zyczliwości obecnego Rządu dla ludności zdarza się ciągle, że poszczególne jednostki z pośród ludności miejscowej dopuszczają się zaczepki, a nawet niebezpiecznych napadów na osoby wojskowe, na patrole i warty wojskowe, przeto c. i k. Komenda obwodowa w Wierzbniku wskutek rozporządzenia c. i k. Wojskowej Jeneralnej Gubernji w Lublinie z dnia 3 marca 1916 I. Präs Nr. 2879 wzywa wszystkie Urzędy gminne, jako też całą ludność obwodu Iłżeckiego, ażeby współdziałały i były bez przerwy pomocne w zapobieganiu takim wypadkom i w utrzymywaniu porządku publicznego, spokoju i bezpieczeństwa. Przy tem zauważa się, że tak Urzędy gminne jak i cała ludność winny same wszystkimi środ-

kami starać się o to, ażeby jednostki niebezpieczne nie były cierpiane, lecz ażeby zostały przychwycone i c. i k. Sądóm karnym do ukarania oddane

„Zarazem zauważa się, że w przyszłości w każdym wypadku zaczepki lub napadu, dokonanych na osobę wojskową, na całą taką gminę, w której się taki wypadek zdarzy, gdzie zatem pobyt takiego złooczyńcy będzie cierpiany, zostanie nałożoną bardzo znaczna kontrybucja pieniężna“.

Z KRAJU.

> Komunikacja z Litwą Centralny komitet litewski—jak donosi moskiewska *Gazeta Polska*—otrzymał wiadomość od pełnomocnika komitetu litewskiego w Sztokholmie, że komitet otrzymał pozwolenie dostarczenia przez Szwecję z Rosji listów do następujących miejscowości: Wilno, Grodno, Kowno, Suwałki, Poniewież, Szawle, Wyłkowyszki, Augustów, Kielmy, Oliwa i Bausk.

Z pism i książek.

Nadesłano nam nowe broszury polityczne: *Ludwik Kulczycki Austryja a polska*. tomik Biblioteczki politycznej N. K. N. p t Sprawa polska w dobie obecnej.

Adam Zagórski. Na przełomie. Szkice dziejów polskiej myśli politycznej w latach 1914—1915.

Leon Wasilewski Polityka narodowościowa Rosji.

Wszystkie trzy powyższe broszury wydane są nakładem centralnego biura wydawnictwa N. K. N. i są do nabycia w Radomiu w Składnicy Wydawnictwa D. W. N. K. N. plac Zielony.

Znaleziono między Jedlnikiem a Białołęką na szosie pakę z kapeluszami. Wiadomość w Redakcji za zwrotem kosztów ogłoszenia.

106—2

Kupuję kapustę

kwaszoną w różnych ilościach **St. Grajner**, Skaryszewska 16 108-2

Kupię pralnię lub sklepik

spożywczy w dobrym punkcie. Wiadomość: Szeroka 14 m. 9. 107—1

D-r Herman

Heinfeld adwokat i obrońca wojskowy w Krakowie, ul. Straszewskiego 26. 109—3

Zarząd Towarzystwa Spożywczego „Opal“

niniejszym podaje do wiadomości pp. Członków, że w dniu 11 Kwietnia r. b. o godzinie 7 wieczorem w sali Resursy Rzemieślniczej przy ulicy Górki-Lubelskiej Nr. 15 odbędzie się nadzwyczajne ogólne zebranie Członków Towarzystwa celem rozpatrzenia nader ważnych spraw, oraz wyboru członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej. Szczegółów dowiedzieć się można w składzie Towarzystwa róg ulicy Piaskowej i Trawnej.

82—2